OORDEELSVORMENDE VERGADERING BESTUUR EN MIDDELEN GEMEENTEBESTUUR ZUTPHEN

v e r g a d e r i n g

van de raad der gemeente Zutphen op 2 december om 19.30 uur
in de Burgerzaal van het Oude Stadhuis

Voorzitter: de heer M. Siemes
Portefeuillehouder: de heer S. Wannet

Griffie: mevrouw T. Zomer

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn elf leden, te weten: de heer H. Boersbroek (Stadspartij), de heer J. van Donk (GroenLinks), de heer Garritsen (Burgerbelang), mevrouw Y. Holder (D66), de heer B. Jansen (Kies Bewust Lokaal), mevrouw Kamp (ChristenUnie), mevrouw Koning (VVD), mevrouw M. Moester (PvdA), de heer G. Muller (SP), de heer M. Purperhart (CDA), mevrouw I. Vellema (Partij voor de Dieren)

Vanuit de ambtelijke organisatie is de heer C. Zaat aanwezig.

Verslag: Verslagbureau More Support

AGENDA vergadering 2 december 2024 **pagina**

Inhoudsopgave

1 Opening....3
2 Verstedelijking in balans, regio Stedendriehoek 3
3 Notitie ....**Error! Bookmark not defined.**

1 Opening

(Audiopositie 00:03:40 Deel I)

De VOORZITTER verwelkomt de aanwezigen om 19.30 uur. Hij schetst de agenda zoals deze voorligt.

De verslaglegging blijft beperkt tot agendapunt 2.

2 Verstedelijking in balans, regio Stedendriehoek

De voorzitter verwijst naar de ambtelijke presentatie die op 24 oktober jl. is verzorgd tijdens de beeldvormende vergadering. Deze presentatie was gericht op de contourenschets regionale strategie en verstedelijking Stedendriehoek in balans.
Op 19 november heeft een regionale raadsconferentie plaatsgevonden over ditzelfde thema.
In vervolg op de eerdere beeldvormende vergadering liggen de volgende vragen voor:

a. Wat vindt de raad belangrijk voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente Zutphen en van de regio?
b. De raadsleden worden uitgenodigd om te reageren op de vraag wat zij aan het College willen meegeven ten behoeve van het vervolgtraject.

Mevrouw Kamp brengt een punt van orde in. Ze heeft uit de schriftelijke informatie begrepen dat de bijeenkomst van heden een opiniërend karakter heeft en in januari 2025 nogmaals een opiniërende bijeenkomst plaatsvindt, waarna pas de besluitvorming volgt. De vaststelling van de visie volgt dan ultimo 2026.

De voorzitter geeft aan dat deze planning bij de Griffie niet bekend is. Het doel van vanavond is om informatie ten behoeve van de regio op te halen. De bedoeling is om de input vanuit de raad aan de wethouder mee te geven.

Wethouder Wannet geeft aan dat deze bijeenkomst moet worden gezien als de start van het proces. In alle betrokken gemeenten zal een dergelijke consultatieronde plaatsvinden. De inbreng van de gemeente Voorst is inmiddels bekend. Uit het totaal van de inbreng van de gemeenten zal een vervolgvoorstel tot stand komen. Op korte termijn hoeft geen besluitvormingsproces te worden verwacht.

De heer Jansen brengt twee punten van orde in. Niet alleen is het ongebruikelijk dat dit onderwerp door Bestuur en Middelen wordt besproken, maar de fractie acht deze agendering bovendien onwenselijk aangezien dit onderwerp op de agenda van het programma Ruimte thuishoort. De fractiegenoot vanuit Ruimte zit momenteel in de parallelvergadering. De gelijktijdige behandeling van twee onderwerpen is onwenselijk. Aan het Presidium wordt verzocht hier in het vervolg meer zorgvuldigheid in te betrachten.
Het tweede punt betreft de website van de Stedendriehoek. Spreker heeft vastgesteld dat er twee verschillende rapportages circuleren. Een rapportage is op 18 oktober gedateerd en de andere op 20 augustus, zijnde de versie die heden voorligt. Kies Bewust Lokaal heeft behoefte aan een reactie van de wethouder op dit punt aangezien hij persoonlijk deel uitmaakt van de Stuurgroep. Als er inderdaad versieverschillen zijn, dan is het wenselijk om over beide versies te kunnen beschikken. Dat zou dan betekenen dat de bespreking op een later moment moet plaatsvinden.

Wethouder Wannet antwoordt - na raadpleging van de Griffie - dat de beide versies inhoudelijk identiek zijn. Wethouder Bloem maakt namens de portefeuille Ruimte deel uit van de Stuurgroep. Op dit moment neemt wethouder Wannet dit over. Hij zal woensdag 4 december a.s. de consultatieronde bijwonen van de regionale portefeuillehouders die dan de eerste inzichten bij hun raden hebben opgehaald. De bespreking hiervan zal leiden tot een nieuw

document; dit document zal vervolgens de koers bepalen. Vanwege de samenwerking tussen de acht gemeenten zijn de consultaties noodzakelijk teneinde de raad in positie te kunnen brengen om zodoende bij de regio de belangen en aandachtspunten vanuit de raden kenbaar te maken. Om deze reden zijn deze consultaties vroeg in het proces ingepland.

De heer Jansen wijst op het belang van uniformiteit in uitgangspunten. Dat betekent dat alle gemeenteraden dus ook hetzelfde stuk moeten bespreken. Door dezelfde datumversie te hanteren, bestaat er in ieder geval zekerheid dat het ook daadwerkelijk over hetzelfde stuk gaat. Als het vertrekpunt in de regio niet hetzelfde is, kun je ook vraagtekens plaatsen bij de waarde van het vervolgproces.

De voorzitter geeft aan dat alle raden op 1 oktober informatie van de Regio hebben ontvangen. De informatie waarover de raden momenteel beschikken, is voor alle raden hetzelfde.
Hij vraagt de fracties om in te gaan op aanvankelijke vraag om input te leveren.

De heer Purperhart meldt dat het CDA het belangrijk vindt dat Zutphen een sterke rol heeft in de regio Stedendriehoek. De stad heeft veel te bieden en dat geldt ook voor haar inwoners. Toch blijkt telkens weer dat de plannen zich focussen op de steden Apeldoorn en Deventer. Het CDA wil de wethouder enige punten meegeven om Zutphen beter te vertegenwoordigen in de regionale besluitvorming.

- Ten eerste, wordt gewezen op de volgorde van plannen. Feit is, dat de gemeente Zutphen nog geen omgevingsvisie heeft vastgesteld terwijl de Regio zich al richt op grote plannen, zoals de Contourenschets 2050. Dit roept vragen op, zoals: hoe wordt ervoor gezorgd dat de wensen en doelen van Zutphen goed worden meegenomen in deze regionale plannen? De omgevingsvisie van Zutphen is immers nog in ontwikkeling. Zonder omgevingsvisie maakt Zutphen zichzelf kwetsbaar in de regionale besprekingen.
- De Contourenschets levert mooie, creatieve ideeën voor de toekomst van de regio, maar brengen ook een dilemma aan het licht: de voorkeuren van de afzonderlijke gemeenten kunnen naar verschillende schetsen uitgaan. Afhankelijk van de keuzes, kan er sprake zijn van een grote impact voor de gemeente Zutphen.
- Het CDA wil de waarde van Zutphen zoveel mogelijk behouden, maar voorziet ook de mogelijkheid van verstedelijking. De ambitie is immers om door te groeien naar meer dan 60.000 inwoners. De kleine kernen moeten in de afwegingen worden meegenomen om te voorkomen dat zij de dupe worden van de keuzes van de gemeente Zutphen.
  Voor het CDA is de benadering conform schets B het meest ideale scenario in balans tussen stad en omgeving, samenwerking en lokale kracht.
- Wat betreft woningbouw, bestaat zeker behoefte aan betaalbare, duurzame woningen, passend bij de gemeente Zutphen.
- De IJssel is van groot belang voor de regio en biedt kansen voor recreatie, toerisme en natuurontwikkeling. Dit punt zou in de regionale besprekingen goed naar voren moeten worden gebracht. De rivier moet niet alleen worden gezien als een risico, maar ook als een mogelijkheid om Zutphen sterker te maken.
- Het is van economisch belang dat Zutphen meeprofiteert van de groei in de regio, qua werkgelegenheid. Het CDA wenst uitbreiding met bedrijven die passen bij een circulaire economie.
- Een goede bereikbaarheid is onmisbaar, waarbij met name wordt gedacht aan snellere OV-verbindingen, veilige fietspaden en eventueel een autosnelweg.
- Zutphen moet zich niet laten leiden door de uitdagingen en vragen van de regiogemeenten. Dit vraagt om een actieve en stevige benadering door de wethouder.

De heer Muller krijgt aan de hand van de plannen en de Contourenschets de indruk dat het er geweldig uitziet, vergelijkbaar met een reclamefolder. De teksten zijn uitgebreid en ingewikkeld geformuleerd. Echter, bij deze wijze van presenteren bekruipt spreker al snel het gevoel dat er een addertje onder het gras zit en extra oplettendheid noodzakelijk is. De samenwerking met de grote steden kan een gevaar opleveren voor de eigen zeggenschap van de raad,

bijvoorbeeld ten aanzien van woningbouwplannen. Een vraag is wat de raad dan nog voor de eigen inwoners kan betekenen.
Het is goed om samen te werken en hiertoe een plan te ontwikkelen, maar de SP vraagt de wethouder om de nadruk te leggen op de wenselijkheid om als gemeenteraad van Zutphen zeggenschap te houden over de eigen plannen.

Mevrouw Vellema geeft aan dat de focus van de Partij voor de Dieren op natuurwaarden - groen en dieren - ligt. Rekening houdend met het veranderende klimaat en het biodiversiteitsverlies is dit essentieel voor de toekomst.
Een schaalsprong omhelst meer dan alleen het bouwen van woningen. Uitbreiding van het aantal inwoners betekent dat er ook meer groen moet komen, met name in de vorm van parken. Op pagina 10 worden verschillende soorten groen onderscheiden. Voor de fractie is van belang dat dit groen de biodiversiteit versterkt. Het plan mag niet ten koste gaan van bestaande natuur. Tussen natuurgebieden moeten veilige verbindingen blijven bestaan, dan wel worden gecreëerd ten behoeve van foeragerende en verplaatsende dieren.
Uitsluitend in schets A worden de dieren meegenomen. De fractie zou dit graag in alle schetsen terugzien.
De IJssel wordt uitgebreid genoemd. Met het veranderende klimaat vormt de toekomstige bevaarbaarheid van deze rivier een onzekere factor vanwege de schommelingen die worden voorzien. De scheepvaartsector heeft in een artikel geopperd dat er een nevenkanaal moet komen. Dit roept allerlei vragen op over de toekomst van de IJssel.
Desgevraagd antwoordt mevrouw Vellema dat dit kanaal vanaf Arnhem “tot ergens bovenin” zou moeten komen. Ze meent dat dit artikel in De Stentor was gepubliceerd. Mevrouw Vellema zal het artikel opzoeken en delen.

De heer Jansen meent dat ongeveer een halfjaar geleden een dergelijk artikel is gepubliceerd en inderdaad vanuit de scheepvaartsector is voortgekomen.

Mevrouw Vellema bevestigt het regionaal belang voor de voedselvoorziening. Ze mist aandacht voor hulp aan boeren bij het omzetten naar biologische en plantaardige landbouw. Wat dit betreft, valt een enorme verbeterslag te maken ten aanzien van dierenwelzijn, natuur en klimaat. Zutphen heeft een regiofunctie voor het onderwijs en dan met name wat betreft de vrije scholen. De Partij voor de Dieren pleit voor vestiging van Hbo in Zutphen vanuit de verwachting dat dit veel gaat toevoegen aan de leefbaarheid.

Mevrouw Moester wijst erop dat voorliggend plan is gericht op het situeren van woningen. Het valt haar in de bijdrage van de Partij voor de Dieren op dat het woord ‘woningen’ niet wordt genoemd.

Mevrouw Vellema heeft geen uitgesproken voorkeur voor een van de plannen, zolang de natuurbelangen maar worden meegenomen.

De voorzitter geeft het woord aan de wethouder.

Wethouder Wannet dankt voor de content en zegt toe deze inbreng mee te nemen, maar zal op dit moment niet op alle punten reageren.
De omgevingsvisie blijft leidend voor het gemeentelijk beleid. In de eigen bevoegdheden blijft de omgevingsvisie leidend met de onderliggende omgevingsplannen en het lokale vergunningsstelsel. Er worden geen wettelijke bevoegdheden overgeheveld naar regionaal niveau. De gemeente blijft dus sturen.
Ook het College vindt het belangrijk om een grote rol in de regio te kunnen spelen. Zutphen zal – in tegenstelling tot Apeldoorn of Deventer - geen grootstedelijke ambities neerleggen. Zutphen is een regiostad met een regiofunctie / regio-opgaven, maar met een begroting die past bij een kleine, middelgrote gemeente. Hierin zit ook een zekere ingewikkeldheid. Zutphen is echter de

aangewezen partij om als verbinder met de omliggende gemeenten, zoals Lochem, Brummen en Voorst, te functioneren. Die rol wordt in de regio opgepakt door het College.
Rijkswaterstaat is bezig met het integraal riviermanagementplan, wat de waterhuishouding van de IJssel regelt. De bevaarbaarheid van de IJssel zal meer gaan fluctueren vanwege de verschillen in waterhoogte. Het grootste knelpunt zit in het verdelingsvraagstuk bij het Pannerdens kanaal. De Waal slijt sneller uit als de Neder-Rijn, waardoor er meer water richting de Waal afstroomt dan naar de Neder-Rijn, richting de IJssel. Het graven van een kanaal is een proefballonnetje van de sector en zal niet snel een realistische optie zijn.

De heer Muller verwijst naar de Woondeal waarin wordt gesproken over de bouw van niet minder dan duizend woningen in de binnenstad en het spoorgebied. Dit zal alleen mogelijk zijn bij meerlaagsbouw. De gemeentelijke besluitvorming over bouwhoogte kan hierin een beperking opleveren.

Wethouder Wannet bevestigt dat de raad beslist en daarmee de realiteit bepaalt. Gezien eerdere beleidsstukken die de raad heeft aangenomen, wordt hier vooralsnog niet van uitgegaan. De cijfers in de Woondeal zijn geprognosticeerd op door de raad vastgesteld beleid. Op basis van de notulen van de bijeenkomst van heden zal een brief worden opgesteld met de inbreng naar de regio.

Mevrouw Moester vraagt of inbreng waar andere fracties het niet mee eens zijn, toch wordt gedeeld met de Regio.

De voorzitter geeft aan dat nuanceringen en aanpassingen anderszins in de reacties in de tweede termijn kan worden aangegeven.

Mevrouw ten Holder verwijst naar de reactie van de wethouder dat de Omgevingsvisie het vertrekpunt is. Voor D66 is belangrijk dat de ontwikkelingen in de regio complementair zijn aan de eigen Omgevingsvisie. In dat kader is het opvallend dat in schets A over een ‘stedentweehoek’ wordt gesproken, aangezien de ontwikkelingen vooral zijn gericht op Apeldoorn en Deventer. D66 acht het van belang om uit te gaan van een geconcentreerde ontwikkeling omdat dit de grootste kans biedt om de natuur en het stedelijk binnenhart goed te kunnen behouden. De gefragmenteerde ontwikkelingen, verdeeld over alle kernen, doet geen recht aan het specifieke van de regio. Het Groene Hart moet wel omsloten worden. De voorkeur van D66 gaat uit naar schets C, waarin goede infrastructurele verbindingen zijn voorzien, openbaar vervoer en snelfietsroutes. Dit is aanvullend op de eigen omgeving ideeën.

Mevrouw Kamp sluit aan bij de inbreng van D66. Meer woningbouw brengt ook meer inwoners mee. Feit is dat deze mensen behoefte hebben aan voorzieningen, maar afhankelijk van de leeftijdsgroep zal de behoefte aan voorzieningen variëren. De vraag is of het wenselijk, dan wel mogelijk is om hierin te sturen.
Er wordt gesproken over een raadsadviescommissie in oprichting. De ChristenUnie wil graag weten wie hier namens Zutphen zitting in nemen.
Vanuit de vergadering wordt gereageerd. Mevrouw Kamp begrijpt uit deze reacties tijdens de vergadering dat er twee Zutphense vertegenwoordigers zijn, te weten: de heer Manders (PvdA) en de heer Garritsen (Burgerbelangen)
Een vraag is hoe de plattelandsgemeenten en stedelijke gemeenten bij elkaar gaan komen. Er is duidelijk sprake van een kloof tussen stedelijke gemeenten en plattelandsgemeenten. De ChristenUnie neigt naar een voorkeur voor optie B of C.

Mevrouw Moester verwijst naar de meeting op 19 november. Er bleek grote belangstelling voor schets D, de plattelandsgemeenten. De voorkeur van de PvdA gaat uit naar geconcentreerd bouwen. Een tussenoplossing is wellicht om te bouwen voor degenen die willen blijven wonen in de dorpen, maar de identiteit van de dorpen te behouden. Zutphen moet kunnen uitbreiden, maar hoeft niet zo groot te worden als Apeldoorn of Deventer.

Op 19 november is ook gesteld dat water in mindere mate een leidend principe wordt. Bij bouw zou echter wel met wateraspecten rekening moeten worden gehouden. Wanneer je geen rekening houdt met wateraspecten, zullen altijd maatregelen nodig zijn. Dat zal extra geld kosten. Verstandiger is om het aan de voorkant zodanig te organiseren dat dergelijke extra maatregelen c.q. extra kosten niet nodig zijn. Het sturend principe van water en bodem moet heel belangrijk blijven.

De voorzitter concludeert dat er sympathie bestaat voor schets B en C en vraagt hier nader op in te gaan, ook rekening houdend met de wens vanuit de Partij voor de Dieren.

Wethouder Wannet legt uit dat deze schetsen moeten worden gezien als denkrichtingen om een gesprek te starten. De denkrichting in schets B en C zal als standpunt van Zutphen worden ingebracht. Uiteindelijk moet er een compromis moeten worden gevonden om nieuwe schetsen te maken die een gedeeld beeld representeren.
Er is door de Regio bewust niets gezegd over de doelgroep waarvoor wordt gebouwd. In de Regio worden afspraken gemaakt over aantallen woningen, maar de verdere invulling gebeurt lokaal.
Het sturende principe van water en bodem acht de regio, ook het Zutphens College, een belangrijk principe hoewel dit door het huidige Kabinet wordt afgezwakt.

De heer Purperhart verwijst naar eerdergenoemde meeting. Daarbij is gesuggereerd om het waterschap ook uit te nodigen voor een gesprek met de raad om te vernemen wat de stand van zaken is.

Wethouder Wannet antwoordt dat de regio met twee waterschappen heeft te maken. Deze gaan verschillend om met het principe van water- en bodemsturend. Het waterschap Rijn en IJssel heeft veel ontwikkeld wat dit betreft en zou desgewenst uitgenodigd kunnen worden voor een beeldvormende sessie.

De heer Boersbroek geeft aan dat de Stadspartij geen oordeel heeft over de schetsen of verdere opties. Veel is inmiddels genoemd door de voorgaande fracties. Er bestaat een forse landelijke woningbouwopgave. Binnen deze landelijke opdracht heeft Zutphen eigen opdrachten en uitdagingen. Er is in Zutphen sprake van een groot aantal woningzoekenden met een klein inkomen en een behoefte aan sociale, betaalbare woningbouw. De Stadspartij stelt dat Zutphen een klein groen buitengebied heeft en dit wil koesteren. Uitbreiding van woningbouw dient dan ook binnen de bebouwde kom plaats te vinden.

De heer Van Donk meldt dat ook GroenLinks voorstander is van geconcentreerde woningbouw, gericht op natuurbehoud en met de bedoeling om de bereikbaarheid optimaal te houden. Wat betreft de bereikbaarheid wordt aan ov en fietsroutes gedacht. Gelet op de vergrijzing, is ook de bereikbaarheid van zorg van belang om goed mee te nemen. Wat betreft de derde brug, acht de fractie het verstandig om eerst de Omgevingsvisie af te wachten. Dat is beter dan een te snelle standpuntbepaling.

De heer Jansen vindt hetgeen voorligt zeer abstract. Een onderlegger, die een meer diepgaand beeld biedt van Zutphen en de omliggende gemeenten, is wenselijk. De gedachte om in de uiterwaarden van de IJssel te bouwen, is zeer onverstandig en heeft enorme consequenties voor de veiligheid van mensen. Rekening houdend met meer water, zou dit zeer onverstandig zijn.
De IJssel kan een rol spelen in de drinkwatervoorziening. Dat zou een element van dit plan moeten zijn. Een nieuwe IJsselbrug wordt gezien als een mooie ontsluiting voor De Mars. Er liggen bij Zutphen al twee bruggen. Voor het verdiepen van de spoorbrug zal geen geld komen. Verhogen betekent dat het station vier à vijf meter opgehoogd moet worden. Kortom, kansloze plannen moeten van de vergadertafel worden gehaald.

De fractie is geen voorstander van uitbreidingslocaties omdat rekening moet worden gehouden met klimaatadaptieve maatregelen. Kijkend naar de plannen, is Zutphen rood gemarkeerd, hetgeen duidt op forse inbreidingen en forse hoogbouw. Dit is prematuur zolang Zutphen geen hoogtevisie heeft en geen duidelijkheid over de klimaatadaptieve maatregelen. Het is onduidelijk hoe de visie verder wordt ingevuld. Wanneer meer groen en meer waterberging wenselijk is, dan moet hier eerst aandacht voor zijn voordat je een schets neerlegt.
Voor de heer Jansen staat vast dat de invloed van Zutphen op Apeldoorn en Deventer nihil is. De druk zal blijven toenemen waardoor Zutphen gedwongen wordt tot woningbouw.

Wethouder Wannet bevestigt dat alle inbreng wordt meegenomen. Het geschetste beeld van de stoomwals Apeldoorn en Deventer herkent de wethouder niet. Zutphen kan vanuit de eigen positionering heel goed een coalitie vormen om gezamenlijk op te trekken of tegenwicht te geven. De wethouder ervaart in de regio juist veel samenwerking.

De heer Jansen stelt dat de bestuurlijke samenwerking prettig kan zijn, maar uiteindelijk gaat het over zakelijkheid en de vraag ‘Wie er als partij het meeste uit haalt’. Dan gaat het ook over de vraag wie de sterkste lijntjes heeft naar de provincie en/of het Rijk. Dat is dan de bestuurlijke praktijk.

Wethouder Wannet bevestigt het abstractieniveau van hetgeen voorligt. De lokale invulling zal hier verder betekenis aan geven. Het is niet de bedoeling om in de uiterwaarden te bouwen. Bovendien is hier sprake van een Natura 2000 gebied.

De heer Jansen is er honderd procent van overtuigd dat meerdere gemeenten willen uitbreiden in de uiterwaarden.

Wethouder Wannet is niet bekend met alle gemeenten op landelijke schaal, maar in ieder geval is bouwen in de uiterwaarden niet aan de orde bij gemeenten in de regio Stedendriehoek.

De heer Jansen benadrukt dat deze ambitie ook binnen de regio Stedendriehoek bekend is.

Wethouder Wannet wijst erop dat de IJssel naar het IJsselmeer stroomt hetgeen de drinkwatervoorziening voor Noord-Nederland is. Zodoende maakt de IJssel reeds een groot deel uit van de drinkwatervoorziening.

De heer Jansen wijst erop dat Vitens al een aantal jaren zoekt naar mogelijkheden voor het voeden van de drinkwatervoorziening.

Mevrouw Koning acht voorliggend stuk weinig concreet en dit komt over als een reclamefolder. De VVD adviseert om in te zetten op concretisering en te streven naar een haalbare middenweg. De heer Purperhart heeft dit mooi verwoord.

Wethouder Wannet dankt de raad voor haar inbreng en neemt de input mee naar de regiobijeenkomst aankomende week.

De overige agendapunten zijn buiten de verslaglegging gebleven.